

TURBUNEEME KÜLA

ÜLDKOOSOLEKU PROTOKOLL nr.

25.10.2015.a.

Turbuneeme endise kaupluse hoones

Algus kell 12 Lõpp 14.15

Osalesid : Aivo Janter, Mare Tilk, Ardu Tilk, Heli Huusmann, Sirje Mikiver, Enn Kuuskmäe, Ants Meistermann, Räni Piikmann, Jarmo Ponn , Elve Kuuskmäe ja Linda Metsaorg

Osalejate allkirjadega nimekiri Lisa 1.

JUHATAS külavanem Aivo Janter

PROTOKOLLIS Linda Metsaorg

Diktofoniga salvestas Elve Kuuskmäe

Laul on tutvumiseks:* Kuusalu valla üldplaneeringu tööversioon

Turbuneeme küla kinnistute kaart

Küsimustik. Sisendinfo Kuusalu valla üldplaneeringu koostamiseks

Pärispea poolsaare kaart – ehituskeeluvöönd

Raamat „Lahemaa külaarhitektuurist“(Tallinn 2013)

Päevakord:

Kuusalu valla üldplaneeringu (ÜP) arutelu

Aivo Janter annab sõna Linda Metsaorule, et anda ülevaade 6.oktoobril 2015 Kolgaküla rahvamajas toimunud Kuusalu valla üldplaneeringu arutelust.

Linda Metsaorg (edaspidi LM) – Kuusalu valla ÜP on tutvustatud valla keskkonnakomisjonis ja Kolgaküla rahvamajas üldplaneeringu koostajate poolt (OÜ Skepast&Puhkim ehk endise Ramboll Eesti projektijuht Eleri Kautlenbach).

Nüüd oodatakse arvamusi küladelt 9.novembriks 2015. Teatavasti kuulub enamik Kuusalu valla külasid Lahemaa rahvusparki. Lahemaal on külaelanikud olnud kaasatud **rahvusparki kaitse-eeskirjade** koostamisele aastatel 2010-2015, mil toimusid avalikud arutelud piirkonniti külade kaupa. Valitsus kinnitas rahvusparki uuendatud kaitse-eeskirja 19.02.2015. Kaitse-eeskiri tagab parema kaitse loodusele ja pärandkultuurile. Korrigeeriti kaitseala piire, määratleti kõrgema väärtusega külamaastikud, kus on säilinud traditsiooniline asustusstruktuur, seal kehtestati rangem kaitsekord ehitustegevuse osas. Ülejäänud piiranguvööndites kaitsekord oluliselt ei muutu. Täpsustati ka ehituskeeluvööndi ulatust. Mererannas asuvat ehituskeeluvööndit vähendati üldjuhul 200 meetrilt 100 meetrile. Keeluvööndit vähendati kompaktse hoonestusega piirkondades, näiteks Viinistul. Samuti ei laiene ehituskeeld edaspidi avalikuks tarbeks püsitatavatele rajatistele, näiteks küla- või

KUUSALU VALLAVALITSUS

06. NOV. 2015

№ 7-1/4325

kiigeplatsid, spordiväljakud jms. Uue kaitse –eeskirjaga lubatakse piiranguvööndites väikesemahulisi (vastavalt 0,5 ja 1-hektarilised) lageraied kuusikutes ja hall-lepikutes.

Kaitse-eeskirja alusel on valmimas 2015.aasta lõpuks **Lahemaa rahvuspargi kaitsekorralduskava**. Selle koostamisel ja avalikel aruteludel on osalenud piirkonniti samuti paljude külade elanikud. Kaitsekorralduskava – Lahemaa RP KKK tööversioon on väljas retsenseerimiseks ja ettepanekute tegemiseks Lahemaa kodulehel /www.lahemaa.ee/. Seal on samuti Lisa 7 - Asustusstruktuur ja arhitektuur, kirjeldused ja ehitustingimused külade kaupa.

Loen Lisa 7 ette **p.13 Turbuneeme küla kirjeldus ning ehitus-ja planeerimistingimused**

NB! Tekst lisatud protokollile - ei ole, vt. Lahemaa kodulehele *hm.ee*

Osalejad on põhimõtteliselt esitatud tingimustega nõus, mis meie küla puudutavad. Kui on ettepanekuid nimetatud tingimuste osas, siis need protokollitakse hiljem Kuusalu valla poolt esitatud küsimustele vastamisel. Parandada soovitakse teksti küla kirjelduse juures, et need esitada teksti koostajatele Lahemaal. Nimelt lauses: Talude tihedalt üksteise ligidal paiknevad õued asuvad *enamasti* lookleva külatee ja mere vahelisel alal *ning osaliselt külateest poolsaare siseosa poole*. Tänapäeval on Viinistusse viiva peateena kasutusel juba tsaariajal rajatud lõik (*ära jätta lause teine pool- mis kulgeb osaliselt külast mööda*).

Küsimustik

Kuusalu valla üldine areng

Kuusalu valla vabaihendused on koondunud ümarlauda, mida juhib Kolgaküla rahvamaja tegevjuht Kaisa Linno. Neljapäeval, 29.oktoobril 2015 tuleb ümarlauas arutusele **turismi arendamine vallas**, mis on väga oluline eesmärk valla arendamisel. Selguvad samas vajakajäämised, mida on vaja parandada. Koosolekul osalejad peavad oluliseks ja toetavad valla turismi arendamise suunda, kuid juhivad tähelepanu, et vaja lahendada turistide poolt tekitatava prügi koristus ja panna välja üldkasutatavad prügikastid.

Küla areng

4. Turbuneeme küla väärtusteks on looduslikult kaunis asukoht Eru lahe ääres, hästikorrastatud taluõued ja turvaline külakeskkond, sest pole ühtki avaliku kasutusega hoonet, nagu pood, seltsimaja, pansionaat, postkontor jm., mis meelitaks ligi võõraid ja korrarikkujaid.

5. Väärtusliku elukeskkonna säilimiseks on vaja jälgida ja täita Lahemaa rahvuspargi poolt kehtestatud reegleid, sest rahvuspark kuulub nii loodus-kui linnualana üle-euroopalise kaitsealade võrgustiku Natura 2000 koosseisu. Kõik muud aktid peavad olema kooskõlas rahvuspargi eeskirjaga ja toetama selle rakendamist: maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering, ehitus-ja kasutustingimused (load).

Vaja on rahvuspargilt toetust, et rannaalasad paremini hooldada kinnikasvamise peatamiseks.

6. Mida külas arendada?

Enn Kuuskmäe (E.K.): Arendada külas puhkekohaks mitmekesise loodusega ja ajalooliselt väärtuslik nn. saviukude piirkond. Seal küla Kasispea-poolses servas kaevandati tsariajal savi. Sinna viis Loksalt läbi metsa hoburaudtee ja savi läks Loksa tellisetehasele. Praegu on kaevandamise jäljed alles metsa rüpes asuvate tiikide näol, mida rahvasuus kutsutakse Karjampohja saviukudeks.

Koosolekul osalejad on häiritud, et saviukude ala jääb küll Turbunee külla, kuid külaviit seda ei näita, sest see on paigutatud põhjendamatult valesse kohta. Jääme lootma, et valla maakorraldaja selle ebamäärase olukorra lahendab.

6.1 Saviukude ala maa kuulub riigile?

6.2. Puhkeala sobiks kasutada paljudel inimestel, kes soovivad kalastada (ahven, koger, särg jt.) või vaadelda linde, loomi (kobras, vee-elustik – järvekarp jm.). See võiks kujuneda üheks meeldivaks kohaks poolsaarel matkajatele ja turistidele.

6.3. Arendaja ja finantseerija võiks olla eraomanik.

6.4. Valla kui terviku kontekstis kujuneks ala turismimagnetiks. Koht on eemal küla põhiasustusest ega hakka häirima normaalset külaelu.

7. Elamukrundi suurus külas uute kruntide moodustamisel ?

Lahemaa KKK näeb uue krundi suuruseks Turbunee külas 5000 m². Külakoosolekust osavõtjad pakkusid krundi suuruseks 2500 -3000 m².

E.K. – Külas on olemas võimalused uute elamukruntide moodustamiseks. Seda tuleks valla ÜP-s arvestada, et küla arengut soodustada. Külast läheb läbi riigimaantee, mille mereäärne ala on tiheasustusega, kuid maantee ääre teises küljes on asustus hõre. Siin Loksa poolt külla tulles on talude vahel endised põllumaad ja Kirovi kalurikolhoosi kultuurheinamaad, mis on praegu maatulundusmaa, kuid juba ammu söötis ja võsastunud. Nimetatud ala elamumaana kasutusele võtmine on kooskõlas küla asustusstruktuuriga ja ei kahjusta miljööväärtusi, sest asub väärtusliku külaosa sees. Muuta valla ÜP-ga nimetatud maad elamumaaks, et ei peaks seda tegema läbi detailplaneeringu nagu seda tehti hiljuti samas paigas asuval Nurme kinnistul.

Sirje Mikiver (S.M.) Sama seisukord on küla Viinistu poolses otsas Prassi ja Tagametsa elamumaade vahel ja sealse kõrgepingeliini all olevatel endistel põllumaad. See ala tuleks muuta samuti elamumaaks.

L.M. Lahemaa maastike tsoneeringu on koostanud Eesti Maatülikool 2010. aastal ajalooliste ja tänapäevaste kaartide digitaalse analüüsi põhjal, et loodusväärtusi ja kultuuripärandit paremini hinnata ja kaitset korraldada. Võrreldud on tsariaegset, sõdadevahelist ja pärast sõjajärgset perioodi vastavate kaartide alusel (põhikaart, Eesti kaart ja katastrikaart). Maakasutuse sihtotstarbe muutmine maatulundusmaast (rohumaad, endised põllud) elamumaaks on seetõttu üsna küsitav ja keeruline protsess.

Lepitakse kokku, et Enn Kuuskmäe vormistab täpsema ülevaate olemasolevatest maatulundusmaadest (rohu-ja põllumaad), mis sobiksid muuta elamumaaks. Lisa 2 - Elamumaad

8. Ehitusalune pind % krundi kogupindalast ? Ilmselt krundi all mõeldakse elamumaad/koduõue ? Mõistlik oleks rannakülades miljööväärtuste paremaks säilimiseks ehitusaluse pinna % elamumaal kindlaks määrata rahvuspargil koostöös vallaga.

9. Mitu hoonet võiks olla maksimaalselt ühel elamumaa krundil?

L.M. Lahemaa ehitustingimustes on krundil / koduõues : 1 elamu ja abihoonete arv olenevalt krundi suuruselt.

Räni Piikmann (R.P.) jt. osalejad läbisegi nimetavad, et tavaliselt on olnud taluõuel 5 eriotstarbelist hoonet (elamu, ait, saun, kuur, kelder). Mitu hoonet, see sõltub õueala suuruselt.

Sirje Mikiver rõhutab, et suuremad pered vajavad lahedamaid elamistingimusi.

L.M. Rahvuspargi kaitse-eeskirjad lubavad teha vajadusel kaalutletud otsuseid kui on eriolukordi.

10. Kas peaks olema reguleeritud hoonete maksimaalne kõrgus? Selle kohta eriarvamusi ei avaldatud, vaid nõustuti Lahemaa tingimustega.

11. Minimaalne haljasaala osa elamukrundist ?

Mare Tilk: Krundist 2/3 haljasaala ja 1/3 aiamaa.

12. Ehituskeeluvöönd rannaalal ?

Osalejad tutvusid Lahemaa eeskirjades ja vastaval kaardil märgitud ehituskeeluvööndiga. Ettepanekuid ehituskeeluvööndi muutmiseks ei tehtud.

Kuusalu valla teede arengukava

L.M. Teede arengukava koostamist vallas juhib Madis Praks, kes tegi 6.okt.2015 Kolgaküla rahvamajas koosolekul ettekande ja ootab elanikelt ettepanekuid lähiajal.

A.J. Tutvustab Kuusalu külavanematele saadetud Emil Rutiku kirja, kus küsitakse, milline on külasid läbivate kooliteede olukord, et ülevaade panna lisana teede arengukava juurde.

Esitatud küsimused arutatakse läbi. Üldiselt ollakse koolibussiliiniga külas rahul. Liini pikkus 2 km, kus on 3 peatust. Valgustatud on neist üks, mis asub küla keskel.

Elve Kuuskmäe. Küla keskele on vaja rajada bussi ootepaviljon.

Aivo Janter, koosoleku juhataja Turbuneeme külavanem

Linda Metsaorg, koosoleku protokollija.....